

ادبیات عمومی و تجربی

هفته‌لق سیاسی ، ادبی و علمی غزته‌در .

جلد : ۱

سنه : ۱ ۲۶ ربیع الاول ۱۳۳۵ جمعه ایرتسی ۷ کانون ثانی ۱۳۳۲ نومرو ۱۲

[سامی پاشا زاده سزائی بك افندیدن جلال نوری بکه كلن بـ صوك
مكتوب ، مشار اليك اسويچره احتساساتنك ده يقينده كله جكنی تبشیر
ایدیور ؛ مجموعه‌ضر ، بو صورتله سزائی بك افندینك صوك یازیلریله قریباً
ترین ایده‌جکدر .]

مح محترم افندم

جواب والفتاکزه تشکر ایدرم . فقط بیلم سز بنم بو مکتوب‌له لفاً ویا تردیفاً کوندره‌جکم
اسويچره طاغلرینه‌عائد بعض تحساتی آله‌بیله‌جکمیدکیز؟ Noël له ییل‌باشی آرە‌سندە‌یز . بومناسبتله
سپرلرده مسکون اولان نوع بشیره کوندریله‌جک ، مبادله اولنه‌جق ملیونلرله مکتوب‌نر ، قارئلر
آرە‌سندە وبلکه آتشلر ایچندن بوکاغده مسوده ناصل کچه‌جک ؛ کچرسه آدینی سمندر قویملی .
مطبعه‌لردن کوندری‌لیان غزته‌لری پوسته‌لرک تودیع و توزیع ایتیه‌جکی اعلان اولندیغندن بری
اقدامک هیچ بر نسخه‌سنی کوره‌مدم . بنم ایچون سزک مقاله‌کزی او قومامق جداً محرومیتدر .
لهستانک تقسیمنی تصدیق ایتیان یالکزد دولت علیه اولدیغنی سزده یازمشدیکیز . او قومدم . سزک اقدامده
اوقویوبده اونو تمدينم بر فکر ایله بر حقیقت مآلاً خاطرمدە قالدی . بری « بزده ادبیاتک ترقیسی
بیله عسکرلکک ترقیسنی تعقیب ایتشدیر » دیکری « بوجهان حربنده انکیزلری مغلوب ایدن واک‌زیاده
دوکن بز ترکلرز » . بنده بر زمان غزته‌جیلک ایتدیکم ایچون تجربه‌م واردر . غزته‌جیلکده ،
بودورلو حقایق و ملاحظات مهمه وبلکه بعض بدایع ، بر کره سویلتوب کچرسه ضایعدر . دائماً
تکرار ایدلیدرکه قارئلره انتفال ایله‌یه‌رک عمومک بر فکزی اولسون . « مکتوبلرمدە
آداب مکاتبیه مغایر اوله‌رق بی‌پروا کله‌لری ، حرفلری چیزوب اوزرلرینه چیقماق بکا غزته‌جیلکدن
قاله بر عادتدر . » لازم کلانلره امر ایدی‌کیزده بکا اقدام کوندرسونلر . اقدامه دور سابقده ،

روس جنرالی [سقفولهف] ك (مرو) ی اشغال ایتسی گبی بر قسمی موقت بعض تشبثاته تضادف اتمك ده ممكندر. فقط هر حالده آلیون ده، موسقفو ده، ایچه افغان یوهر، قلیزیه معروض اولدیله. حتی مرحوم امیر عبدالرحمنه، بواکی قومشوسندن هانگیسنی ترجیح ایتدیکنی صورتقلری زمان :

— آق كوپك، قاره كوپك، هپسی بر، هپسی كوپك! دیمش . . .
روسلك (مرو) ی اشغالندن صوكره، افكلیزلربزم دوقسان اوچ سفرینی احضار ایتسه لردی، آسیای وسطاده موسقفو موققیاتی احتمال آلامازدی. بوسبیلله كچن محاربه هتر، روسلر ایچون او جهندن بر انهرام اولدی.

صوك دفعه اولارق ده چناق قلعه دن كیتدیله ؛ صوك كلیشلی اولسون.

اسماعیل مامی

كرستانو لوبونك آثارندن :

تکامل خلألق قوانین روحیه سی

عرفك سنجایای روحیه سی، عناصر مدنیهلرنده نصل تظاهر ایدر ؟ —

برمدینتك متشكل بولندیغی عناصر، اولنری ایلاد ایدن خلألقك تظاهرات خارجیه روحیه لری ایسه ده عناصر مذکوره، افكار خلألقك محصله سی اولقدن بك اوزاقدیر. افكار، معتقدات، صنایع وادبیات کی عناصر مدنیه نك اهمیتی، زمان وخلقده کوره تبدل ایدر. کرچه اقوام وملك صنایعندن باحث اولان مؤلفات، بونلرك، او كتله لری ساحه مدنیته تعیین وتوصیف ایده جك اك صمیمی وحقیقی علامت فارقه تشکیل ایتکده اولدقلری اتیان ایدیلیورسه ده، بوصورت تلقی، برقاعده عمومییه تشکیل ایتیز. صنایعك تکمیلی، تکامل فکرییه برهان اوله ماز. کوریلیورکه : آثار صنایعیه، بعض ملتلرك تظاهرات حقیقیه روحیه لری اراشه ایتدیکی حالده، ساحه مدنیته اثبات موجودیت ایتیش اولان دیگر ملتلرده صنایع، بردرجه تالیه ده بولنیور. مصریلر ایله رومالیلر، عناصر مدنیه نك تکمیلی صره سنده تبین ایدن بوعدم مساواته مقنع مثال اوله بیلور. ادبیات وصنعت ترسمده بك ضعیف اولان مصریلر، معمارلقده شاه اثرلر وجوده کتیردیله. رومالیلر ایسه، هر درلولوازمه مالك اولدقلری حالده کندیلرینه خاص برصنعت چیقاره مدیلر. بوكا مقابل بوکون بیله نمونه اتخاذ ایدلکده اولان سیاسی، عسکری وعدلی تشکیلات کی عناصر مدنیتی اعلا خصوصنده بك ایلری کیتدیله. ادبیات ساحه سنده دخی رومالیلر، اوروپا وباخصوص فرانسه یه خواجه اوله جق قدرترقی کوستردیلر. صناعی ویا ادبی بر قابلیت کوسترمش برملت، یوکسك برمدینتك بانیسی اوله بیلور. بوكا مثال اولق اوزره، انجق علم تجارتده ماهر اولان فنیکه لیلری کوستره بیلرز.

حد ذاتده، اکمتندن ملتلرده صنایعك دوره تکمیلی، مدنیتلرینك مرتبه قصوايه واصل اولدیغی زمانه مصادف دکلدیر. آبدات مصریه، ازمنه قدیمه آثاریدر؛ اوروپاده صنایع معماریه، مدینتك مرحله اولاسی بیله عد اولنه میان قرون وسطی هنکامنده حیرت بخش بردرجه ده یوکسلشدیر.

بومسترو دانه بناء ديه بيلورزكه : منحصرأ ادبيات وصنایعك تكملاتنی نظرا اعتباره آله رقی، برملتك سويه مدنيه سنی حقتده برحکم ویرمك غیر قابلدره. مدنیت، تاریخ عالمك هیچ بر دوره سنده بوکونکی قدر اثر تکمل کوسترمه مشن ایکن آثار صنعت، زمانزده، مصنوعات سالفه یی تقلید درجه سنده اینمش وماهیت ذاتیه سنی ضایع ایلمشدر. صنایعك، سائر عناصر مدنيه ايله متوازی بر تکامله مظهر اولمیرینه مانع تشکیل ایدن بر جوق اسباب و عوامل مؤثره واردر. حادثات عالمده، شویله بر قانون عمومی واردر. صنایع، شاه اثر لر وجوده کتره جك بر مرتبه تکامله وازیر وارماز، عناصر سائر مدنيه هیچ بر مناسبت وارتباطی اولیان بر دوره توقف و انحطاط باشلار. صنایعده مشهود اولان بو انحطاط، بر انقلاب سیاسی، بر استیلا، یکی معتقدات ویاخود بشقه بر عامل، صنایع ایچون یکی مأخذ و منبع لر وجوده کترنجویه قدر امتداد ایدر.

مادام که برمدنیه وجود ویرن عناصر، زمان وخلقه کوره دکشیر، مختلف مدنیتلرک سويه سنی عینی اولچك ايله مساحه ایتك غیر قابلدر. بر مدنیتك عناصر مختلفه سنك ماهیت و قیمتی، صرف منفعت نقطه نظرندن تقویم ایدیه جك اولورسه، شو نتیجه حکمیه واریرزكه : مدنیتك اهمیت عناصری، دیگرلرینه تحکم ایدیه جك قابلیت اصال ایدن عناصر یعنی تأسیسات عسکریده در. تاریخك سرفرو ایتدیکی بکانه تفوق، تفوق عسکریدر. بوکا خلل طاری اولدقده، بر ملتك صوك دوره حیاته کلدیکنه و بناء علیه قریباً عمر و موجودیتنه وداع ایدیه جکنه حکم ایتك لازمدر.

لسان، معتقدات و تأسیسات ناصل تحول ایدر ؟ - هیچ بر عرق، مدنیتك عناصرینی بر دینره تحویل ایده من. برمدنیتك عناصری، برماضی موروثك تمادیسندن حاصل اولان معین بر بنیه ذهنیه نك موالییدی عداوونور. بو بنیه یی دکشیرمدکجه، او عناصر قابل تحول دکندر. بی انجق عصرلرک تعاقبی تأمین ایدیه بیلر. عروق عالیه ویا سفلیه اولسون، مدنیتلرینی بر آن واحده دکشیرره من. تحولات، تدریجی بر صورتده ممکندر. بعض ملتلك اجدادینک ککندن غیری بر دینی، معتقداتی، تأسیسات ولسانی اخذ و قبول ایتدکلرینه حکم اولنه بیلورسه ده امین اوللی یزکه بونلری، کندی بنیه ذهنیه لرینه موافق برشکله افراغ ایچون تدریجی و عمیق بر جوق تحولاته تابع قیلدقدن صوکره کندیلرینه مال ایدن عشلردر. تاریخ، سرد ایتدی کمز بوفکری تکذیب ایدیورکی کوریور. فی الواقع تاریخ عالمده بر جوق ملتلك، عصر دیده معتقداتی بر اقرق یکی بر دینه سالک اولدقلری، اسکی لسانلرینی یکی بر لهجه به تبدیل ایتدکلری، حتی تأسیسات و صنایعنی اساسی بر صورتده تعدیلاته اوغرا تدقلری کورلمکده در. بر فائحك، برواضع دین ویا مسلکک وجودی بو تحولاتک حصوله کافی کی کورینیور. حالوکه بو تحولاتی دریندن تدقیق ایدیه جك اولور ایهك کورورزكه بو دکشیمه لر انجق اسماً واقع اولیور، تحول حقیقی انجق پک یواش بر صورتده وجود بولقدده در. هله معتقدات بخشنده، فکر منری تأیید ایدیه جك بر جوق مثال اراهه ایدیه بیلیرز. معتقدات سالفه ايله تأسیس مناسبات ایتدکجه، معتقدات جدیده میدانه چیقه ماز. معتقدات، بر ملتدن دیگرینه انتقال ایتدکجه پک زیاده دوچار تحول اولقدده در. هر بر عرق ایچون و او عرقك صفحات تکاملی ایچون، اوئی بر طاقم حسیات، افکار و سواثكک تولید ایتدیکی شرائط ایجابجه بعض تأسیساتی قبول و دیگرلرینی رد ایتك ضروریدر. بو فکره استناداً دینه بیلورکه انقلابات مهمه اجتماعیه نك، قانون ویا براصر قوتبله بر کونده وجود بولدیغنه قانع اولق خطادرن. تأسیسات جدیده، عادات و افکارك تبدیلی متعاقب ساحه امکانه کلیر و اصلا بونلره تقدم ایتز. لسانه کلنجه : هر نه قدر یازی سایه سنده بر ماهیت ثابته اکتساب ایتمش کی کورینیورسه ده، بر ملتدن دیگرینه

انتقال ایتدیکه اودخی بالضروره تحولات و تعدیلاته دوچار اولور. بوندن طولانی عالم شمول برصفتی حائز بر لسان تصور ایتک طوغری دکلدن فکرنده یز. فی الواقع بر ملب، قبول ایتدیکی لسانی، کندی احتیاجاتی، فکرینک سوائی ایله متناسب بر صورتده تعدیلاته اوغراتدیغی جهتله بر قایق بطن صوکره بولسان ایله لسان اصلی ارسنده شایان حیرت فرقلر ظاهر اولور. ارسنده حس اولنه جق درجهده تفاوت موجود اولان ملترک لسانلرنده عینی قوت و شدتی متضمن تعبیرات ایله بر فکری تماماً نقل و ترجمه ایتک غیر قابلدر. ده ایلرویه کیده رک دیرزکه: عینی عرقه منسوب بر مملکت اهالیسی طرفندن بیله مختلف عصرلرده استعمال ایدیلن بر کله نک معنی و مضمونی شایان تعجب درجهده دکیشه یلور. حد ذاتنده کله لر، آنلری قوللانا آدملرک عادات و اخلاق و افکارینه کوره معنار افاده ایدرلر. بو محاکماتدن بر قاعده چیقار: ملتر، یکدیگرندن اخذ ایتدکلی عناصر مدنیته پک عمیق تحولات و تبدلات ایراث ایدرلر. فقط بو دکیشیکاک، اعصار و موروثاتک محصول تاثیر ایتدر. تاریخ مدنیته، بطی فقط متوالی بر طاقم انقلاباتدن عبارتدر. نه قدر حائز استعداد اولور ایسه اولسون، یکی بر عنصر مدنیته ایچون بر ملتنک قابلیت تمثیلیه سی محدوددر. کلدانی و مصری کی اقوام قدیمه مستثنی اولمق اوزره یکدیگرلرینه توارث ایتمش اولان ملتر، کندی بینه ذهنیه لرینه موافق برحاله افراغ ایتک شرطیله، عناصر جدید مدنیته تصرف ایده بیلملرلر. ملتر، متقدمینک محصول مساعیسنندن استفاده ایتهمش اولسه ایدیلر، مدنیته تکمیلی پک بطی بر صورتده حصول بولور و تاریخ مالایغی بر طاقم ابتدالردن عبارت قالیردی. منبع تکامل بر در فقط، رجعی و یا مترقی بر ذهنیت ایلله هرملتنک بو عناصر مدنیته ایراث ایتدیکی تحولات پک چوقدر. تاریخ مدنیته، انقلابات مذکور نک تاریخچه لرندن بشقه برشی دکلدن.

صنایع ناصل دکیشیر ؟ - صنایع قواعد تکاملیه سی، بر ملتنن دیکرینه انتقال ایتدیکه

عناصر اساسیه مدنیته حاصل اولان تحولاتک نه قدر متابع و عمیق اولدیغی، بارز بر صورتده اثبات ایتکده در. مثال اوله رق مصری آلابیلیر: صنایع مصریه وبا خصوص معمارلق، دینی بر غایه اوزرینه مؤسسدر. بو ذهنیت دینییه بناء نیل وادیسند ابداع ایدیلن آثار صنعت انجق مصریلره خاص بر ماهیتی محافظه ایتدی و اساسلی بر طاقم تغیراته اوغرادله دن، دیکر ملتر طرفندن نمونه اتخا ایدیلهمدی. عروق عادیه یه منسوب بعض اقوام صنایع و آبدات مصریه یی قبا بر صورتده تقلیددن بشقه برشی وجوده کتره مدیلر. یونانیلره کلنجه بونلر دخی تقلید ایلله باشلادیلر. فقط یدییوز سنه ظرفنده مصر واثوریادن استعاره ایتدکلی صنایع نمونه لرینک فوقنده و بر ماهیت شخصی و خصوصیه یی حائز آثار بدیعه صنایع وجوده کتریمکه موفق اولدیلر. ایران، ایکی عصر ایچنده صنایعنه بیوک بروضعیت ترقی و بره بیلدی؛ ایرانیلر، مصری استیلا زماننده، هیچ بر صنعت مالک دکل ایدیلر. بونلر صنایعی مصردن تمشق ایتدیلر. عربلرک فتوحاتیه، ایران، مصر و عرب صنایعک امتزاجندن متحصّل بر فن معماری قزانندی؛ ایشته موغوللر طرفندن، شخصی بر طاقم تغیراته اوغرادلق شرطیله، هنده ادخال ایدیلن صنایع، بو صورتله وجود بولشدر. صنایعک تابع اولدقلری تحولاتک عامل حقیقیسی معتقدات دکل، اونلری وجوده کترین عرقلردر: عربلر، اسپانیادن آسیانک و سطنه قدر اوزانان دولتی قوردقلری زمان، ییزانس معماریسینی بولدیلر. قدس شریفده جامع عمرک و قاهرده دیکر جامعلرک طرز انشایی ییزانس صنایعک تقلید ایدلیکنه بیوک بر دلایلدر: فقط بو تقلید و تمشق چوق سورمیور. مملکت و عصره کوره او درجه تغیرات حاصل اولورکه دین اسلام بر اولدیغی حالده یدی عصر ظرفنده آثار صنایع نقطه نظرندن تحقق ایدن تفاوت، عینی دینه منسوب اهالی اسلامیه نک معتقداتی تأثیراتیه دکل، افرادندن بولندقلری عرقلرک سوائقیله

حاصل اولشدر قاعده سی وضع ایدله یلور . موغولار طرفندن هنده ادخال ایدیلن صنایعی ، حوالی مذکوره اهلیسی قولایلقه اخذ و قبول ایشلردر . بالعکس میلاد عیسادن ابکی عصر اول بعض هند امراسی صنایع یونانیه بی مملکته نمونه اتحاد ایتدیرمک ایتدیکلری حالده تشبیلرندده موفق اوله مادیلر . بوندن استدلال ایدله یلیرزکه کندی بنیه ذهنیه لرینه مطابق کلن صنایع مختلفه بی اخذ و تمثیل ایدن هند سکنه سنک ، صنایع یونانیه بی مال ایدمه لری ، قطعاً قابیلرینک فقدان و یا ضعفندن دکل ، عرفلرینک روحیه یونان عرفنک روحی آره سنده بر زمین امتزاج حاصل اوله مامسندندر . اقوام و مللک مقدراتنه حاکم اولان بو «روح عرف» ، بونلرک معتقدات ، تأسیسات و صنایعنه ده اجرایی نفوذ ایتدکده در . مدینتک هر هانکی عنصری حقنده تبعات یاپیلیرسه بوروح ، آثار یله کندی کوسترین ؛ هیچ بر قوت اکا تفوق ایدمه من . انسال سالفه بشریتک جمله موروثاتی ، محصله افکاری انجق بورو حدر .

دعوی وکیلی کریدی

اصم صافی

اوائله تشریفات مراسم

فاتح حضرتلری استانبولی ضبط اتمش ، حدود مملکتی توسیع ایلشدی . حدود عثمانی روم ایلده طونه یه طیانده بی کی اناطولیده ده هان بر مستقل حکومت قالماشدی . اجزای مملک عثمانیه نك یوماً فیوماً اتساع ایلهمسی قوانین وضعی ایجاب ایتدیریوردی . کرچه عثمان غازیدن بدأ ایله بعض کونا قوانین وضع ایدلشدی . فقط باخصوص استانبول ضمیمه ممالک اولدقدن صکره طبیعی بونلر کافی کله میور ، تزیید و تنسیق لازم کلیوردی . پادشاهلر غازیلکدن سلطانلغه ، وزرا ده آغالقدن باشالغه ارتقا ایلهمشله ، کرک سرای پادشاهیده و کرک وزرا و آغالر دائره لرنده کی ساده لکی حشمت و دارائله مبادله ایتلشردی . ایشه فاتح حضرتلری (قانوننامه آل عثمان) ی تدوین ایتدیرزکن تشریفات مراسمده نظر دفته آلیور و صورت مخصوصه ده احکام وضع ایتدیریوردی . اوندن صکره وجوده کتیریلن قانوننامه لر ایشه بوخصوصی توسیع و تکمیل ایتکدن خالی قالمیوردی . فاتح « مراتب اعیان و اکابرین » قانوننک باش طرفنه کچیریور . و شویله باشلاتیور .

« بلکلرکه اولا وزرا و امرانک وزیر اعظم باشیدر . جمله نك اولوسیدر . جمله امورک وکیل مطلقدر و اوتورمده و طورمده و مرتبه ده وزیر اعظم جمله نك مقدمدر . » بوندن صکره ، « علمانک رئیس » صفتیه توصیف اولنان شیخ الاسلام کلیور ، معلم سلطان اونی تعقیب ایدیور . ابوالفتح و المغازی حضرتلری علمانک سرفرازانی عد ایتدیکی بواکی ذاتی « وزیر اعظم رعایه اوستنه آملق مناسبتدر » بیوریور . بر جمعیت عالینک صورت تشکلی ده اشبو قانون تعیین ایدیور . اولاً : « وزیر اعظم ، شیخ الاسلام بغده صره سیله وزرا ، قاضی عسکر ، دفتردارلر ، یکچیری اغاسی ، اوزنکی آغالری ، میر علم ، قیوجی باشی ، میراخور چاقیرجی باشی ، چاشیتکر باشی ، بلوک آغالری ، چاوش باشی ، قیوجیلر کتخدای ، جبه جی باشی ، طوپیجی باشی . » دیوان هایونده وزرا ، قاضی عسکرلر ، و دفتردارلر و نشانچیلر صره ایلله اوطوررلر . وزرا ، قاضی عسکرلر ، دفتردارلر بر جانبدده ، نشانچیلر ده دیگر جانبدده طوررلر . نشانچی اولان ذات وزیر رتبه سنی ، و یا بکلر بکلک پاپه سی حائر ایشه دفترداره تقدم ، یا لکز سنجاق ایلله نشانچی ایشه تعاقب ایدر . دیوان هایونده اوطورامایان بکار بکیده (صنعه دیوان عالی) ده اوطورمق حقنی حائردر . اوراده کی تشریفات ده دیوان هایون تشریفاتنه مشاهددر .